

krásky slovenska

ROČNÍK XLIV

4/67

KČS 3,50

VYSOKÉ TATRY

● NÁROČNEJŠIA VÝCHOVA ALEBO NÁROČNEJŠÍ VÝBER

Lavína spod Ovčiarскеj lávky, ktorá 30. januára 1967 spadla do Kotliny Piatich Spišských plies, zasypala 7 turistov. Dosiaľ to je najväčšie nešťastie tohto druhu vo Vysokých Tatrách.

Počasiе sa zhoršovalo, bolo hmlisto a prevažne zamračené, keď asi o 9. hodine odchádzala z Téryho chaty 7-členná skupina, 6 mužov a jedna žena, na lyžiach smerom do Mačacieho kotla. Na chatu došli deň predtým, prihlásení boli ako členovia horolezeckého oddielu TJ Slavoj Turnov. Cieľom ich prvej túry mal byť Spišský štít, pravdepodobne cestou KG 1177. Pod dolným prahom kotla zanechali lyže a pokračovali vo výstupe. Predpoludním videli návštevníci Téryho chaty jednu dvojicu vysoko pod hrebeňom. Potom ich už nikto viac nesledoval.

Asi o 15,30 hod. sa vrátili z túry na Zltej stene dvaja horolezci, ktorí v chata hlásili, že tesne predpoludním videli padať veľkú lavínu z protifaľých svahov a zdalo sa im, že sa ozvali aj výkriky. Preto sa ľudia z chaty odišli pozrieť pod Mačací kotol, kde skutočne našli čerstvú lavínu, ktorej čelo dosahovalo až na dno doliny. Keď o chvíľu našli medzi hrudami snehu horolezecký čakan, bolo isté, že sa stalo nešťastie. O 15,50 hodine zástupca chatára, člen HS M. Kaláb podal telefonické hlásenie Horskej službe Tanap a zorganizoval skupinu záchrancov z horolezcov prítomných na chate, ktorých so sondami vyslal na miesto nehody. O 16. hodine našli prvého zasypaného. Bol mŕtvy. O 21. hodine našli posledného z nich. Prítomný lekár Horskej služby konštatoval smrť, ktorá u všetkých nastala už pred viac hodinami. Zahynuli: B. Korba (34 r. Praha), J. Korbová (27 r. Praha), L. Smutný (37 r. Turnov), J. Mertlík (35 r. Liberec), B. Slavík (33 r. Turnov), K. Zakouřil (30. r. Turnov), J. Jiránek (31 r. Jablonec).

Celá lavína, ako sa dodatočne zistilo prehliadkou terénu, pozostávala z troch častí. Najvyššia časť, s odtrhom vo výške asi 2450 m (asi 20 m pod hrebeňom), uvoľnila sa prelomením naviatej snehovej dosky pod váhou postupujúcich. Táto nevelká lavínka vymietla žľab Ovčiarскеj lávky a spadla cez skalný stupeň na veľkú zasneženú terasu, tiahnúcu sa spod južnej steny Zadnej Mačacej veže až k JZ rebbru Veterného štítu. Nárazom a zaťažením sa uvoľnila snehová plocha terasy v celej šírke, s odtrhom vo výške 2350 m. Je možné, že niektorí zo skupiny stáli práve na tejto terase. Obe časti lavíny, pozostávajúce zo suchého vetrom ubitého, jemnozrného firnu sa zosunuli cez skalný prah a vo výške 2200 m (tretí otrh) dopadli na strmý svah, pokrytý prachovým snehom. Spojené masы v jednu lavínu zbehli cez najnižší, nesúvislý prah a cez Mačací kotol až na dno Kotliny Piatich Spišských plies (2050 m). Maximálne rozmery lavíniska: 150×50×2,5 m. Lavínová dráha 800 až 900 m, výškový rozdiel medzi prvým odtrhom a čelom asi 400 m.

Úradná zpráva Horskej služby Tanap o príčinách nehody hovorí: „Postihnutí turisti z TJ Slavoj Turnov podnikli horolezeckú túru síce ľahkú, ale za nevhodných snehových a po-

veternostných podmienok. Predchádzajúci týždeň od 22. I. 1967 prevládali vo vysokých polohách Tatier severozápadné vetry, ktoré vytvorili na južných svahoch Spišského štítu naviate dosky. V tom čase v oblasti Vysokých Tatier nehrozilo všeobecné lavínové nebezpečenstvo. O tom, že ide o pomerne nebezpečný svah, možno sa presvedčiť aj zo správcu Puškáša, ktorý predmetnú túru eviduje pod číslom map. III/59 a doplňuje poznámkou pre zimu: „Viac-menej na čistom, lavínovom snehu na sedlo (sedlo t. j. Ovčiarскеj lávky).“ Žiada sa dodať, že najväčšie lavínové nebezpečenstvo sa viaže na ľahké túry v rozsiahlom, málo členitom teréne. Na to sa už neraz poukazovalo (pozri napr. Krásy Slovenska č. 3, str. 117/1965). Je paradoxom zimného horolezectva, že práve na tieto túry chodia obvykle začiatočníci, ktorí majú málo skúseností na to, aby vedeli miestne nebezpečenstvo lavín rozoznať a čeliť mu. Problém je však naliehavý a treba ho riešiť. Núkajú sa dve možnosti: náročnejšia výchova alebo náročnejší výber.

Stanislav Samuhel

